

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Martina Kříže a soudců Mgr. Věry Jachurové a Mgr. Bc. Jana Schneeweise v právní věci

žalobce: **Ing. Mgr. J. K.**

proti

žalovanému: **Ministerstvo financí**
sídlem Letenská 15, 118 10 Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí ministra financí ze dne 20. 8. 2024, č. j. MF-15042/2023/74-22

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení a vymezení sporu

1. Žalobce se žalobou domáhal zrušení rozhodnutí ministra financí (dále též „ministr“) ze dne 20. 8. 2024, č. j. MF-15042/2023/74-22 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým ministr

Shodu s prvopisem potvrzuje P. V.

zamítl rozklad žalobce a potvrdil rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 7. 2024, č. j. MF-15042/2023/74-11 (dále jen „prvoinstanční rozhodnutí“), jímž byla žalobcová žádost ze dne 13. 4. 2023, ve znění jejího doplnění ze dne 28. 4. 2023, o poskytnutí informace ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „informační zákon“) odmítnuta s odkazem na § 2 odst. 4 informačního zákona. Žalobce požadoval poskytnout informaci o tom, „*za kolik let (přibližně) bude splacen státní dluh?*“, resp. „*za kolik let (přibližně) lze splatit státní dluh?*“ (dále jen „žádost“).

II. Dosavadní průběh řízení a napadené rozhodnutí

2. Žalovaný předmětnou žádost vyřídil dopisem č. j. MF-15042/2023/74-2 ze dne 5. 5. 2023, a postupem podle § 6 odst. 1 informačního zákona, ve kterém žadateli poskytl dostupné informace odkazem na webové stránky ministerstva a dále žadatele odkázal na Strategii financování a řízení státního dluhu České republiky na rok 2023 dostupnou pod sděleným webovým odkazem. Dne 6. 5. 2023 podal žalobce stížnost proti shora uvedenému postupu žalovaného. Ministr financí poté dne 18. 5. 2023 vydal rozhodnutí č. j. MF-15042/2023/74-6 (dále jen „rozhodnutí o stížnosti“), kterým byl potvrzen postup žalovaného spočívající ve vyřízení žádosti žalobce. Žalobce proti rozhodnutí o stížnosti podal správní žalobu, neboť měl za to, že žalovaný mu neposkytl požadovanou informaci, respektive že mu poskytl jiné než požadované informace. V reakci na usnesení Městského soudu v Praze ze dne 4. 4. 2024, č. j. 15 A 93/2023-30 žalobce podáním ze dne 15. 4. 2024 upravil původní žalobu tak, že se jedná o žalobu na ochranu proti nečinnosti žalovaného a současně navrhl, aby soud uložil žalovanému povinnost vydat rozhodnutí o jeho žádosti.
3. Městský soud v Praze následně rozsudkem ze dne 26. 6. 2024, č. j. 15 A 93/2023-45 uložil žalovanému povinnost rozhodnout o žádosti žalobce ve lhůtě do 15 dnů od právní moci rozsudku.
4. Žalovaný poté žalobcovu žádost prvoinstančním rozhodnutím odmítl s odkazem na § 2 odst. 4 informačního zákona. Žalobce proti prvoinstančnímu rozhodnutí podal dne 19. 7. 2024 rozklad, o kterém dne 20. 8. 2024 rozhodl ministr financí napadeným rozhodnutím.
5. Ministr financí neshledal rozkladové námitky důvodné. V napadeném rozhodnutí poukázal na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 27. 11. 2023, č. j. 5 A 72/2021-72 a rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 1. 2015, č. j. 10 As 117/2014-64 a ze dne 19. 10. 2011, č. j. 1 As 107/2011-70. Zdůraznil, že proces splácení státního dluhu je závislý na předem neodhadnutelných vlivech týkajících se například vývoje stavu ekonomiky, politického smýšlení, celosvětového stavu a společnosti jako celku. Požadovaná informace není povinnému subjektu dostupná a ze své povahy by se při jejím poskytnutí muselo jednat o pouhý odhad, který by navíc povinný subjekt na základě žádosti žalobce musel nově vytvářet. Žádost žalobce směřuje k vytvoření pouhého názoru povinného subjektu, a proto žalovaný postupoval v souladu se zákonnou úpravou, jestliže žádost žalobce odmítl s odkazem na § 2 odst. 4 informačního zákona.

III. Žaloba

6. Žalobce je přesvědčen, že informaci o tom, *za kolik let (přibližně) lze splatit státní dluh*, má ministerstvo nepochybně k dispozici. V žalobě předestřel problematiku státního dluhu, zhodnotil postupy žalovaného a ministra financí a uvedl, jak by mělo být ve věci dle jeho názoru správně postupováno. Rovněž zdůraznil, že v posuzovaném případě nemá jeho žádost o informaci povahu dotazu na názor ve smyslu § 2 odst. 4 informačního zákona,

Shodu s prvopisem potvrzuje P. V.

nýbrž je „žádostí o fakta“, přičemž § 2 odst. 4 informačního zákona je třeba vykládat a aplikovat v souladu s čl. 17 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“).

7. Napadené rozhodnutí je podle žalobce nepřesvědčivé a nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost a nedostatek důvodů rozhodnutí ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. s ohledem na nevypořádání jeho námitky o nedůvodnosti omezení práva na informace ve smyslu čl. 17 odst. 4 Listiny.
8. Povinný subjekt dle mínění žalobce pochybil při výkladu a aplikaci informačního zákona. Ústavně konformním výkladem lze § 2 odst. 4 informačního zákona překonat, neboť není důvod k aplikaci tohoto omezujícího ustanovení.
9. Nadto ministr financí by měl mít jasno, jak odpovědět na předloženou žádost, a to za situace, kdy má požadovanou informaci disponovat. K uvedenému pak žalobce poukázal na důvodovou zprávu k zákonu č. 61/2006 Sb., kterým se mění informační zákon, zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění zákona č. 81/2005 Sb., a zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů. K povinnosti poskytnout informaci odkázal na nálezy Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 298/12.
10. Žalobce současně navrhl, aby soud předložil věc Ústavnímu soudu.

IV. Vyjádření žalovaného

11. Žalovaný navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl. Odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí, v němž se ministr vypořádal s meritem věci a rovněž se všemi námitkami žalobce. Žalovaný zdůraznil, že ve vztahu k meritu věci ministerstvo i nadále zastává názor, že žalobcem požadovaná informace není žalovanému coby povinnému subjektu dostupná, z čehož vyplývá, že by se při jejím poskytnutí muselo jednat o pouhý odhad, který by navíc ministerstvo muselo na základě žalobcovy žádosti nově vytvářet. Doplnil, že stanovení jakéhokoliv data splacení celého státního dluhu je nutně zavádějící a nepřesné, neboť by se jednalo výhradně o predikci, která při jakékoliv následné odchylce přestává odpovídat reálné skutečnosti.
12. Žalovaný je přesvědčen, že v napadeném rozhodnutí dospěl k legitimnímu závěru, jenž žádným způsobem nenarušuje žalobcovo právo na informace zaručené čl. 17 odst. 4 Listiny. Na podporu své argumentace odkázal jak na rozsudky Městského soudu v Praze ze dne 30. 3. 2023, č. j. 6 A 64/2021-55 a ze dne 27. 11. 2023, č. j. 5 A 72/2021-72, tak na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 10 As 117/2014-64 ze dne 14. 1. 2015.

V. Replika a další podání žalobce

13. Žalobce v replice konstatoval, že vyjádření žalovaného hodnotí jako pouhé výmluvy, proč jeho žádosti nelze vyhovět. Stejně tak nesouhlasí s argumentací, že žalovanému není požadovaná informace dostupná; sám totiž odhaduje, že požadované číslo činí přibližně 170 let. V závěru svého vyjádření zdůraznil, že rozhodnutí v této věci zašle zhruba na 10 tisíc emailových adres.
14. Dále žalobce v průběhu řízení soudu zaslal i další podání, která se však obsahově netýkala nyní projednávané věci. Žalobce uváděl skutečnosti, které s posuzovanou věcí přímo nesouvisely, nadto předmětná podání neobsahovala žádné žalobní body ani argumentaci, která by rozvíjela již dříve uplatněné žalobní námitky.

VI. Jednání před soudem

Shodu s prvopisem potvrzuje P. V.

15. Při ústním jednání, které se konalo dne 11. 12. 2025, žalobce odkázal na svou žalobní argumentaci. Zdůraznil, že existence státního dluhu ohrožuje svrchovanost státu a otázka, kdy bude splacen, je důležitá pro všechny občany. Uvedl, že i pouhý odhad představuje konkrétní číslo, přičemž se nemůže jednat o názor, neboť jde o fakta o státním dluhu. Žalovaný má povinnost řádného hospodáře a splatnost patří k náležitostem každé půjčky, včetně státní půjčky. Žalovaný setrval na svém procesním stanovisku a odkázal na argumentaci uvedenou v napadeném rozhodnutí a ve vyjádření k žalobě. Uvedl, že obdobnými žádostmi se již zabývaly jiné subjekty, které shledaly žádost nedůvodnou s ohledem na to, že se jedná o vytvoření nové informace.

VII. Posouzení věci soudem

16. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Dále přezkoumal napadené rozhodnutí i řízení, které mu předcházelo, a to v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.), jakož i z pohledu vad, k nimž je povinen přihlédnout z úřední povinnosti; přitom vycházel ze skutkového a právního stavu v době vydání napadeného rozhodnutí.
17. Po provedeném řízení dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná.
18. Soud před samotným vypořádáním žalobních bodů poznamenává, že skutkově i právně obdobnými věcmi žalobce se již zabýval (viz například rozsudek ze dne 28. 1. 2025, č. j. 3 A 63/2024-54 a č. j. 3 A 64/2024-60, ze dne 27. 11. 2023, č. j. 5 A 72/2021-72, ze dne 30. 3. 2023, č. j. 6 A 64/2021-55 a rozsudek ze dne 16. 2. 2022, č. j. 11 A 202/2021-25 a na něj navazující rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2023, č. j. 6 As 50/2022-28, kterým byla kasační stížnost žalobce zamítnuta). Vzhledem k tomu, že se žalobní argumentace ve značné míře překrývá s argumentací uplatněnou ve shora předestřených řízeních, nebude pro účastníky řízení v nyní projednávané věci překvapením, pokud soud setrvá na svých nedávno vyslovených závěrech, s nimiž se nadále ztotožňuje.
19. Soud musí na prvním místě zdůraznit, že právo na informace je ústavně zaručeným právem. Podle čl. 17 Listiny je právo na informace zaručeno. Podle čl. 17 odst. 5 Listiny jsou *státní orgány a orgány územní samosprávy povinny přiměřeným způsobem poskytovat informace o své činnosti*. Zároveň se však nejedná o tzv. absolutní právo, nýbrž o právo kvalifikované, které je možné za určitých okolností omezit. Podmínky jeho mezí jsou pak stanoveny v čl. 4 odst. 2 Listiny, podle kterého mohou být *„meze základních práv a svobod (...) upraveny pouze zákonem“*. Tímto zákonem je informační zákon, který je zároveň právním předpisem *de facto* provádějícím citované ustanovení Listiny.
20. Informační zákon ve svém § 2 odst. 1 vymezil osobní působnost dané úpravy tak, že *povinnými subjekty, které mají podle tohoto zákona povinnost poskytovat informace vztahující se k jejich působnosti, jsou státní orgány, územní samosprávné celky a jejich orgány a veřejné instituce*.
21. Podle § 2 odst. 4 informačního zákona platí, že *povinnost poskytovat informace se netýká dotazů na názory, budoucí rozhodnutí a vytváření nových informací*.

22. Podle § 15 odst. 1 informačního zákona platí, že *pokud povinný subjekt žádosti, byť i jen zčásti, nevyhoví, vydá ve lhůtě pro vyřízení žádosti rozhodnutí o odmítnutí žádosti, popřípadě o odmítnutí části žádosti, s výjimkou případů, kdy se žádost odloží.*
23. Při posuzování práva na svobodný přístup k informacím je nezbytné postupovat pomocí obvyklých interpretačních postupů a v souladu s principem vyjádřeným právní tezí *in dubio pro libertate* omezení žádané informace posoudit v nezbytné míře, výslovně vymezené informačním zákonem, popřípadě zvláštním zákonem. Jinými slovy, rozsah omezení a výluky informační povinnosti je nezbytné interpretovat restriktivně, v nezbytné míře. Naopak poskytnutí informace tam, kde je zákonodárce výslovně zakazuje či omezuje (ať už jde o obsahovou stránku informace, anebo její formu), nelze provést, neboť by znamenalo postup *contra legem*.
24. K námitce žalobce, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné z důvodu absence vypořádání námítky, že v posuzované věci není důvod pro omezení práva na informace ve smyslu čl. 17 odst. 4 Listiny, soud uvádí, že tato námitka není důvodná.
25. Judikatura správních soudů konstantně dovozuje, že „*funkcí odůvodnění správního rozhodnutí je zejména doložit správnost a nepochybně i zákonnost postupu správního orgánu, jakož i vydaného rozhodnutí, jehož jedna z nejdůležitějších vlastností je přesvědčivost. Je proto nutné, aby se správní orgán v souladu s § 68 odst. 3 správního řádu vypořádal s námitkami účastníků řízení, přičemž z odůvodnění jeho rozhodnutí musí být seznatelné, z jakého důvodu považuje námitky účastníka řízení za liché, mylné anebo vyvrácené.*“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 7. 2009, č. j. 9 As 71/2008-109). *Nevypořádá-li se správní orgán v rozhodnutí o oprávněném prostředku se všemi námitkami, které v něm byly uplatněny, způsobuje to nepřezkoumatelnost rozhodnutí zpravidla spočívající v nedostatku jeho důvodů [§ 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.].“* (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 7. 2008, č. j. 3 As 51/2007-84). Rovněž Ústavní soud ve své judikatuře zdůrazňuje, že požadavek řádného a vyčerpávajícího zdůvodnění rozhodnutí orgánů veřejné moci je jednou ze základních podmínek ústavně souladného rozhodnutí (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 3. 2. 2000, sp. zn. III. ÚS 103/99, či ze dne 28. 8. 2001, sp. zn. I. ÚS 60/01). Současně platí, že nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů musí být vykládána ve svém skutečném smyslu, tj. jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí pro nemožnost zjistit v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno. Institut nepřezkoumatelnosti nelze vztáhnout na případy, kdy se správní orgán podstatou námítky účastníka řízení řádně zabývá a vysvětlí, proč nepovažuje argumentaci účastníka za správnou, byť výslovně v odůvodnění rozhodnutí nereaguje na všechny myslitelné aspekty vznesené námítky a dopustí se (toliko) dílčího nedostatku odůvodnění. Na určitou námitku může správní orgán reagovat i tak, že v odůvodnění prezentuje odlišný názor, který přesvědčivě zdůvodní, čímž se s námitkami účastníka řízení minimálně *implicitně* vypořádá. Podstatné je, aby se správní orgán vypořádal se všemi základními námitkami účastníka řízení. Zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost nelze rozhodnutí meritorně přezkoumat. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů tak má místo zejména tehdy, opomene-li správní orgán či soud na námitku účastníka zcela (tedy i implicitně) reagovat (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2013, č. j. 1 Afs 92/2012-45, ze dne 27. 5. 2015, č. j. 6 As 152/2014-78, ze dne 29. 6. 2017, č. j. 2 As 337/2016-64, ze dne 27. 2. 2019, č. j. 8 Afs 267/2017-38, či ze dne 7. 5. 2019, č. j. 7 As 362/2018-23).

26. Odůvodnění napadeného rozhodnutí svědčí o skutkových a právních důvodech, které ministra k vydání rozhodnutí vedly, je zcela srozumitelné, přičemž výrok není rozporný s odůvodněním a má oporu v zákoně. Přestože úkolem správního orgánu není ve smyslu shora uvedené judikatury vyvrátit každý jednotlivý argument, který byl žalobcem vymezen na podporu jeho rozkladových námitek, námitky žalobce uplatněné v rozkladu byly řádně v napadeném rozhodnutí vypořádány; k tomu soud blíže odkazuje na stranu 3 a 4 napadeného rozhodnutí. Ministr se v napadeném rozhodnutí adekvátně a přiléhavě vypořádal s obecně formulovanou rozkladovou námitkou (odkaz na čl. 17 Listiny).
27. Stěžejním argumentem žaloby je námitka nesprávného právního posouzení otázky důvodů, v nichž povinný subjekt (žalovaný) shledal podmínky pro odmítnutí žalobcovy žádosti o poskytnutí informací.
28. Při posouzení této námitky soud vycházel z dostupné a již ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu. Ten v rozsudku ze dne 19. 10. 2011, č. j. 1 As 107/2011–70, publ. pod č. 2493/2012 Sb. NSS, vyslovil, že „(p)ovinnost poskytovat informace se netýká dotazů na názory, budoucí rozhodnutí a vytváření nových informací (§ 2 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím). Toto ustanovení bylo do uvedeného zákona včleněno zákonem č. 61/2006 Sb. V důvodové zprávě k této novele se uvádí: „Povinný subjekt je povinen poskytovat pouze ty informace, které se vztahují k jeho působnosti, a které má nebo by měl mít k dispozici. Naopak režim zákona o svobodném přístupu k informacím nestanovuje povinnost nové informace vytvářet či vyjadřovat názory povinného subjektu k určité problematice. Toto ustanovení nemá v žádném případě sloužit k nepřiměřenému zužování práva na informace, má pouze zamezit žádostem o informace mimo sféru zákona – zvláště časté jsou v této souvislosti žádosti o právní analýzy, hodnocení či zpracování smluv a podání – k vypracovávání takových materiálů nemůže být povinný subjekt nucen na základě své informační povinnosti, neboť taková úprava by byla zcela proti původnímu smyslu tohoto institutu. Pokud má být taková povinnost stanovena, musí tak učinit zvláštní zákon samostatnou úpravou (např. § 139 zákona č. 500/2004 Sb.). Naopak, pokud již povinný subjekt určitý dokument vypracoval a má tedy informace k dispozici, je povinen ji poskytnout. Podobně nebrání toto ustanovení vyhovět žádostem o výtahy z databází či části dokumentů.“ (podtržení doplněno soudem).
29. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 17. 6. 2010, č. j. 1 As 28/2010–86, publ. pod č. 2128/2010 Sb. NSS (dále jen „rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 28/2010–86“) uvedl, že § 2 odst. 4 informačního zákona upravuje tři samostatné okruhy situací („dotaz na názory“, „dotaz na budoucí rozhodnutí“, „vytváření nových informací“). Jejich jednotícím prvkem je, že se týkají žádosti o informace, které dosud neexistují, a povinný subjekt by je musel teprve vytvořit, aby mohl žádosti vyhovět (shodně viz Furek, A. – Rothanzl, L. *Zákon o svobodném přístupu k informacím*. Komentář. Praha: Linde, 2010, s. 57). Ustanovení § 2 odst. 4 informačního zákona je třeba vykládat dle jeho účelu, jímž je bránit povinné subjekty před tím, aby se na ně žadatelé v režimu uvedeného zákona obraceli s žádostmi o zaujetí stanoviska v blíže specifikované věci, provedení právního výkladu, vytvoření či obstarání nové informace, jíž povinný subjekt nedisponuje a není povinen jí disponovat apod. Právo na informace zahrnuje pouze poskytování informací, nikoliv jejich interpretaci či hodnocení ze strany povinných subjektů. Vyhodnocení získaných informací je plně na žadatelích o informace, neboť tím je naplněn samotný cíl práva na informace (tj. politického práva zaručeného ústavním pořádkem), tedy vnější kontrola veřejné moci ze strany jednotlivců (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 28/2010–86).

30. Při výkladu pojmu „dotaz na názor“ je pak třeba vyvarovat se zjednodušení spočívajícího v tom, že poskytnutí informace je bez dalšího odmítnuto toliko z důvodu, že obsahem poskytované informace je dotaz na subjektivní názor povinného subjektu na určitou otázku, problematiku či situaci. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 20. 4. 2012, č. j. 4 As 37/2011-93 uvedl, že „(d)o důsledku vzato by totiž pod tento pojem musela být subsumována většina výstupů činnosti povinných subjektů, neboť téměř každá lidská činnost (procesy uvnitř veřejné správy či jiných subjektů nevyjímaje) je ovládána subjektivním prvkem v podobě nějakého podezření, pochybnosti, domněnky, názoru, či dokonce přesvědčení. Rovněž formalizovaná rozhodnutí, která představují základní formu činnosti správních orgánů, jsou založena na určitém názoru rozhodujícího orgánu. Dotažení pojetí pojmu názor, k němuž tenduje žalovaný a krajský soud, do absurdna by znamenalo, že pod pojem názor spadá i správní rozhodnutí jako projev činnosti povinného subjektu, neboť vyjadřuje názor povinného subjektu na skutkovou a právní stránku předmětu rozhodnutí, a proto by i toto rozhodnutí bylo vyloučeno z působnosti zákona o svobodném přístupu k informacím (shodně rozsudek ve věci Oživení, cit. v bodě [18] shora).“ V rozsudcích ze dne 27. 4. 2011, č. j. 2 As 4/2011-102 nebo č. j. 6 As 50/2022-28 Nejvyšší správní soud uvedl, že jsou-li žádány podklady, které ve skutečnosti mají dokládat konkrétní úvahu správního orgánu (vedoucí k určitému navenek vyjádřenému názoru), je nutno takovou informaci odepřít právě na základě § 2 odst. 4 informačního zákona. Pokud se však žádost o informace týká názoru, který povinný subjekt již zaujal, nelze požadovanou informaci podřadit pod § 2 odst. 4 citovaného zákona. K uvedenému lze odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 28/2010-86, v jehož bodě 24 soud konstatoval, že „výluka z práva na informace obsažená v § 2 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím se týká pouze těch názorů povinného subjektu, které dosud nebyly formálně zaujaty. Slovem formálně přitom není myšlen žádný formalizovaný postup utváření názoru uvnitř povinného subjektu, nýbrž zachycení názoru (tedy informace) na jakýkoliv nosič (k tomu srov. § 3 odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím obsahující definici informace). Nedopadá tak na případy, kdy názory povinného subjektu byly zachyceny např. na list papíru, v elektronickém dokumentu atp.“
31. K výkladu pojmu „vytváření nových informací“ se obsáhle vyjádřil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 9. 2. 2012, č. j. 1 As 141/2011-67. Uvedl v něm, že je třeba rozlišovat případy, kdy je povinný subjekt schopen požadované informace sestavit ze „zdrojových“ informací, kterými disponuje, v zásadě mechanickým způsobem, a situacemi, v nichž sestavení požadované informace překračuje rámec takových jednoduchých úkonů. Rozlišení obou kategorií „musí být hledáno v míře 'intelektuální náročnosti' činnosti, která by byla nutná pro přípravu odpovědi na žádost. Jinak řečeno o vytváření nové informace půjde pouze tehdy, jestliže k vytvoření odpovědi na žádost nestačí pouhé mechanické vyhledání a shromáždění údajů, které má povinný subjekt k dispozici a které jsou žadatelem poptávány, ale jestliže je nezbytné s těmito údaji provádět další zpracovávání nad rámec prostého 'vtělení' do odpovědi na žádost.“ V rozsudku ze dne 12. 11. 2020, č. j. 3 As 288/2020-40 Nejvyšší správní soud uvedl, že „Pokud charakter žalobcem požadovaných informací je totiž takový, že k jejich zpracování je nutné použít složité analytické postupy, intelektuálně náročné myšlenkové postupy či výkladové metody (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2018, č. j. 5 As 47/2017-38). Potom však již jde – v intencích citovaného rozsudku č. j. 1 As 141/2011-67 – o další zpracovávání (podkladových informací) nad rámec prostého 'vtělení' do odpovědi na žádost, čili o vytvoření informací kvalitativně nových, které též jsou novými informacemi ve smyslu § 2 odst. 4 informačního zákona. Konkrétně právě klíčová informace o přítomnosti reprezentanta České advokátní komory [otázka sub 4)] v pořadu může vyžadovat

bližší seznámení se s obsahem pořadu (jak byli hosté představeni, zda byla uváděna jejich profese advokáta či zástupce ČAK apod.) a provedení hodnotící úvahy o tom, kdo je a kdo není takovým reprezentantem. Podobně též přítomnost advokáta v pořadu vyžaduje hodnotící úvahu u osob, které mají více funkcí současně (například vysokoškolský profesor či poslanec může být současně advokátem apod.). Tento pojem je pak současně třeba vykládat způsobem, který nebude nepřiměřeně zužovat rozsah ústavně zaručeného práva na informace (blíže viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 28/2010-86, ze dne 19. 10. 2011, č. j. 1 As 107/2011-70, ze dne 9. 2. 2012, č. j. 1 As 141/2011-67, publ. pod č. 2635/2012 Sb. NSS, nebo ze dne 27. 11. 2013, č. j. 8 As 9/2013-30). Zároveň jej nelze vykládat tak, že dopadá na objektivně existující informace, které jsou v dispozici povinného subjektu a jejichž obsahem je vyjádření názoru povinného subjektu na určitou věc.

32. Jak již bylo uvedeno výše, všechny tři okruhy situací upravené v § 2 odst. 4 informačního zákona v sobě zahrnují požadavek na vytvoření nové informace. Ve všech těchto případech nastává specifická situace, v níž žadatel požaduje určitou informaci, která se sice pojmově vztahuje k působnosti povinného subjektu, avšak v okamžiku podání žádosti neexistuje, resp. neexistuje v žadatelem poptávaném stavu, a žadatel se výslovně nebo implicitně domáhá jejího vytvoření [pokud by z obsahu žádosti vyplývalo, že informace v době podání žádosti měla dle mínění žadatele existovat, např. názor již měl být v minulosti utvořen a zaznamenán, pak žádost nebude možné podřadit pod § 2 odst. 4 (srov. dále a též rozsudky Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 28/2010-86 a č. j. 1 As 107/2011 - 70)].
33. Výluka z práva na informace obsažená v § 2 odst. 4 informačního zákona se tak týká pouze těch názorů povinného subjektu, které dosud nebyly formálně zaujaty. Slovem „formálně“ přitom není myšlen žádný formalizovaný postup utváření názoru uvnitř povinného subjektu, nýbrž zachycení názoru (tedy informace) na jakýkoliv nosič.
34. Podle § 3 odst. 3 informačního zákona se totiž informací pro účely tohoto zákona rozumí *jakýkoliv obsah v jakékoliv podobě, zaznamenaný na jakémkoliv nosiči, zejména pak obsah písemného záznamu na listině, záznamu uloženého v elektronické podobě nebo záznamu zvukového, obrazového či audiovizuálního.* Z uvedeného plyne, že jen takové informace může povinný subjekt dohledat a za podmínek uvedených v zákoně žadateli poskytnout.
35. Jednou ze základních podmínek pro to, aby žádosti o poskytnutí informace mohlo být vyhověno, je skutečnost, že povinný subjekt musí takovou informaci disponovat, neboť nemá-li požadovanou informaci, nemůže jí poskytnout. Poskytování informací je především poskytování jejich obsahu; pokud takový obsah neexistuje, nelze informaci poskytnout.
36. Z formulace žalobcovy žádosti je zřejmé, že se žalobce zajímal o časový okamžik splacení státního dluhu. V uvedeném případě by bylo nutné vytvořit odpověď na žalobcovu otázku zcela nově, neboť taková informace objektivně neexistuje. Ministr zcela případně uvedl, že proces splacení státního dluhu je závislý na předem neodhadnutelných vlivech týkajících se například vývoje stavu ekonomiky, politického smýšlení, celosvětového stavu a společnosti jako celku. Jakákoli přesná predikce splacení státního dluhu z pohledu nejistého budoucího hospodaření státu či žalobcem vyžadovaný odhad jsou z podstaty věci nemožné. Jde tedy o informaci, která dosud nebyla zaujata ani zaznamenána, a proto je z informační povinnosti vyloučena. Za dané situace jde rovněž o informaci směřující k vytvoření pouhého názoru povinného subjektu. Řeceno jinak, žalobcově žádosti nebylo vyhověno, protože svůj dotaz formuloval tak, že odpověď na něj nebylo možné poskytnout, neboť požadovaná informace neexistovala, eventuálně by odpověď měla povahu nikoli informace, ale hypotetických

názorů dosud formálně nevyjádřených. Situace by byla jiná, pokud by žalobce požadoval poskytnutí konkrétní existující informace týkající se státního dluhu, jako například informace o tom, jaká je jeho současná výše atp. Soud je toho mínění, že pravým účelem žalobcovy žádosti bylo spíše upozornit na problém rostoucího státního dluhu a vyjádřit nad ním své rozhořčení. Taková aktivita je pochopitelným a zcela přípustným projevem politických práv občana, nicméně žalobce by měl zvážit jiný způsob, jak svůj postoj vyjádřit, neboť z pohledu informačního zákona jeho žádosti není možné vyhovět.

37. Napadené rozhodnutí nenarušuje žalobcovo právo na informace zaručené článkem 17 odst. 4 Listiny, neboť toto právo se nevztahuje na poskytování neexistujících informací.
38. Soud rovněž konstatuje, že na otázku, která byla předmětem žádosti, není ministr financí povinen znát odpověď a případná odpověď na položenou otázku by nevyhnutelně mohla být jediné „pouhým“ názorem ministra financí (v hypotetické rovině).
39. Soud neshledal, že by bylo možné § 2 odst. 4 informačního zákona „překlenout“ výkladem čl. 17 Listiny. Shodnou žalobní námitkou stejného žalobce se zabýval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 25. 4. 2023, č. j. 6 As 50/2022-28, kde v bodě 18 uvedl, že *„právo na informace podle čl. 17 odst. 5 Listiny základních práv a svobod není „bezbrhé“, zákonodárce je oprávněn poskytování informací omezit, pokud přitom dostojí testu ústavnosti, tj. kritériím účelnosti, potřeby a přiměřenosti. Již v rozsudku ze dne 9. 2. 2012, č. j. 1 As 141/2011-67, Nejvyšší správní soud ve vztahu k omezení ve smyslu § 2 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím konstatoval, že uvedeným kritériím zákonodárce dostál.“* Soud dodává, že právní úprava musí být povinným subjektem i správním soudem vykládána z hlediska smyslu a účelu. Zákonodárce touto úpravou sleduje legitimní účel, který je dostatečně podrobně popsán a rozebrán výše. Výluka z povinnosti poskytovat informace zakotvená v § 2 odst. 4 informačního zákona byla již v minulosti shledána ústavně konformní a představuje další z řady výluk stanovených informačním zákonem při naplňování povinnosti orgánů veřejné správy informovat veřejnost o své činnosti.
40. Odkazuje-li žalobce ve věci povinnosti poskytnout informace na právní argumentaci uvedenou v nálezů Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 298/12, činí tak toliko v obecné rovině, přičemž není zřejmé, jakou právní argumentaci má na mysli. Takto vznesená námitka se ocitá za hranou projednatelnosti, neboť z ní není vůbec patrné, na která konkrétní žalobní tvrzení by měl soud reagovat.
41. Závěrem soud dodává, že neshledal důvod k předložení věci Ústavnímu soudu ve vztahu k posouzení § 2 odst. 4 informačního zákona, jak navrhoval žalobce. Soud nedospěl k závěru, že by dotčené ustanovení bylo v rozporu s ústavním pořádkem, nýbrž je třeba jej (stejně jako celý zákon) vykládat a aplikovat v souladu s čl. 17 Listiny.

VIII. Závěr a náklady řízení

42. Soud tedy neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
43. Výrok o nákladech řízení má oporu v ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce nebyl ve věci úspěšný a procesně úspěšnému žalovanému žádné důvodně vynaložené náklady v řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu,

Shodu s prvopisem potvrzuje P. V.

se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 11. prosince 2025

Mgr. Martin Kříž v. r.
předseda senátu